

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۴/۱۷

داکتر کریم پاکزاد

چند درس از جنگ تحمیلی امریکا و اسرائیل علیه ایران

درس دوم : مرگ حقوق بین الدول:

کریم پاکزاد

بزرگترین دست آورد بعد جنگ دوم جهانی در این است که کشورهای فاتح تصمیماتی گرفتند که هدف آن این بود که بعد از این باید کاری کرد که دیگر چنین جنگ مخوف و خانمانسوز تکرار نشود.

نتیجه مباحث و مذاکرات سرانجام به امضای یک سند توسط پنج قدرت پیروزمند جنگ یعنی امریکا، شوروی، چین، فرانسه و انگلستان و ۵۱ کشور جهان در ۲۶ ژوئن ۱۹۴۵ گردید.

این متن ۴ ماه بعد به منشور سازمان ملل که بر پایه آن در ۲۵ اکتبر همان سال در نیو یورک ایجاد شد، مبدل شد. یکی از مهمترین اهداف این سازمان "حفظ صلح و امنیت بین المللی" بود.

امضای این منشور توسط پنج قدرت آن وقت و سایر کشورهای عضو و تشکیل سازمانهای متعدد برای تأمین اهداف آن در زمینه های اقتصادی، رشد و انکشاف، فرهنگی، حقوق بشر ... دینامیزی را بوجود آورد که برعلاوه سازمانهای وابسته به سازمان ملل همچون یونسکو، یونیسف، OM، بانک جهانی، آژانس بین المللی انرژی اتمی... و اتوریتته بین المللی اعماق دریا، دادگاه بین المللی حقوق دریا یا ابحار. سازمانها و تشکیلات بزرگ حقوقی و مدنی در تمام زمینه های روابط بین المللی بوجود آمد.

در این میان تشکیل "شورای امنیت" در کادر تشکیلات سازمان ملل به مثابه "ژاندارم صلح و امنیت" یکی از دست آورد های مهم بعد از جنگ جهانی دوم بود. در منشور سازمان ملل با صراحت قید شده که هیچ کشوری حق مداخله نظامی به یک کشور دیگر ندارد. اختلافات باید از طریق مذاکره یا در دادگاه های بین المللی حل و فصل شود. فقط در یک صورت یک جنگ قانونی و مشروع است که به اجازه شورای امنیت صورت بگیرد. از این لحاظ است که مداخله امریکا در افغانستان یک تجاوز شمرده نمیشود زیرا مطابق یک قطعنامه شورای امنیت صورت گرفت. اما مداخله امریکا در عراق یک تجاوز شناخته میشود زیرا امریکا بدون مجوز شورای امنیت و با پایمال نمودن حقوق بین الدول به عراق حمله نمود.

اینگونه آرمانهای صلح و امنیت جهانی که آرمان نیک و پسندیده ای بود که سازمان ملل بر اساس آن بوجود آمد، بارها توسط اعضای دائمی شورای امنیت زیر پا گذاشته میشود، گرچه برای تبرئه خود دلایلی میتراشیدند. اتحاد شوروی به افغانستان تجاوز نمود ولی آنرا "دعوت حکومت افغانستان (خلق و پرچم)" قلمداد کردند. امریکا هم با پیش نمودن دلایل دروغین (صدام حسین سلاح کیمیاوی و باکترولوژیک ساخته) به عراق تجاوز نمود که ۲۰۰ هزار قربانی و ایجاد داعش ثمره آن بود..

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

دو تجاوز صریح امریکا علیه ایران:

۱ - تجاوز نظامی امریکا و اسرائیل علیه ایران بدون هیچ مجوز شورای امنیت و با پیش نمودن دلایل واهی که مهمترین آن هدف ایران به دسترسی به سلاح اتمی است، میباشد. آنچه را که ایران رد میکند و در معاهده برجام که در سال ۲۰۱۵ میان ایران و پنج کشور، امریکا، روسیه، فرانسه، انگلستان و آلمان امضا شد ایران بصورت کتبی تعهد کرد که هیچوقت بمب اتمی نخواهد ساخت. این تجاوز نظامی و بمباران کورکورانه روی تأسیسات ملکی مانند شفاخانه ها، دانشگاه ها، مکاتب، پل ها و ... نه تنها حقوق مردم ایران را پایمال میکند، بلکه تجاوز صریح به حقوق بین الدول است و در برخی موارد جنایت علیه بشریت شناخته میشود.

۲ - محاصره بحری ایران در پاسخ به بمباران زیربنا های اقتصادی خود تصمیمی گرفت که از نگاه حقوق بین الدول نقض آن شمرده میشود. در میان حقوق بین الدول، "حق بحر ها" در زمره قدیمی ترین اجزای آن است که از قرن ۱۷ به اینسو تدوین شده. در زمانی که قدرت های اروپایی کشتیرانی را در انحصار خود داشتند و نیازمند آبهای آزاد دریا ها بود. این حقوق در قرن ۱۹ و ۲۰ تکمیل و رفت و آمد کشتی ها را روی دریا ها تدوین میکند. در سال ۱۹۹۴ کنوانسیون مانتیگو بای سازمان ملل حقوق دریا ها را در تمام موارد آن جمع، تکمیل و تدوین نمود، از قبیل مرز های دریایی کشور ها، ساحه اقتصادی آنها در دریا، بهره برداری از آبهای بین المللی و غیره. در میان اعضای سازمان ملل ایران و امریکا گرچه این پیمان را امضا کرده اند ولی آنرا توشیح نکرده اند. ولی این امر آنها را از احترام به حقوق بین الدول، در این مورد حقوق دریا ها، استثنا نمیکند. حق آزادی کشتی رانی در تنگه ها و در آبهای آزاد باید مراعات شود.

مسدود کردن تنگه هرمز توسط ایران، سلاحی قدرتمند تر از بمب اتمی ! ۳۹ در صد نفت که از روی دریا ها میگردد، از تنگه هرمز رد میشود. بستن تنگه و گرفتن عوارض از کشتی های که از آنجا رد میشوند، یک حرکت تاریخی و بیسابقه است. بیسابقه از نگاه تخطی از آزادی رفت و آمد کشتی ها. تاریخی از نگاه اینکه اگر ایران بتواند این عمل خود را به یک تعامل مورد قبول دیگران تبدیل کند، انقلابی در حقوق بین المللی دریاها خواهد بود. بزرگتر از بمب اتمی به این علت که تصمیم ایران در طی یک هفته اقتصاد جهانی را که هنوز بطور ناگسستنی به نفت نیاز دارد دچار بحران کم سابقه نموده است. تنها نفت از خلیج فارس رد نمیشود، فرآورده های پتروشیمی مانند کود کیمیاوی برای کشاورزی، پلاستیک و گاز مایع (از قطر) نیز از این راه گذر میکنند.

پاسخ امریکا در این مورد محاصره دریایی ایران خارج از آبهای خلیج فارس در دریای عمان نیز غیر قانونی است، همانگونه که محاصره دریایی و نیوزیولا و کوبا سال گذشته غیر قانونی بود.

نتیجه تجاوز نظامی، تعیین عوارض روی کشتی ها توسط ایران و سرانجام ادامه تعرض و محاصره دریایی اعمال شده توسط امریکا نشانه مرگ حقوق بین الدول، که قبلاً هم مریض و در حالت احتضار بود، میباشد.